

Совет Тываның көдээинде
лаңгыя бүүдүргөһени, амы-
рал хандырылганы, чурт-
лагыны, культураның бо-
луш еске-даа тудуглар чы-
ның немежил турар. «Тыла
эвхоз тудуг» каттыжышкы-
ның ишчилери апаз ботта-
ның улуң кирип турарын
партия эге организацияныкы
үчүт-сойгудалыг хуралыга
емдегиз.

ЭХКП-ийн XXVI сэдэвчлэн, партия ТК-ийн оюу дагалдаж байсан болган Пленумын үйлдлийн шийтгэлтийн амьдралын ботталдыг дээш коллектив жижигчлэрийн амьдрал. Бүр чимдэн эргэн тойронд байрладаг сэт мун хөр дорчин метр чуртлага шөв, Чаааналын туульз заво, бирээз-ле түс орунгуу үйлдлийн уруулг садм болгаш жек-да объектилерин ажыг-лага кирген. Ол шымаш мал жодууларын хой-биле туткан. 600 байш оюу кирер кажаман тэж, азы клүмгөн оюандалын 144 хуу пүтүскен. Кас-пийн шымчигин № 5, 4, 3 жижү чорур механастайн колонналар, Тожуну, Тунгу-Тайганын болон Тар-ылыагын учуурлар багай тэж, үйлдлийн чимд ал-и. Устудал алаан коллектив-тер партия, профсоюз болгаш өскө-дэл хой-хити орга-низацилар кядлар-биле жекд амжилткенчилэн, күш-жилым маргылдаын дэшингэргэ органдастаарым, күш-жилым сагтала-чүрүмү бы-жыларым, күш-ажылдын дүрүчүк-түн бедидерим, даган ажил-хэрэгнө уус-чирин харымсагалын улга-тарымдын тодогай хемчө-

здерин аң корутканын, түшүнішсиз болуу аясы түшүндөрдөргү болган.

Каттыгышыкында чедикчилердин кылдыгын ажалдарды биле чедерлештир чамдык четтер барын отчет каткел кылган партбюро секретари А. А. Родченко болган сунта берген коммунистер чатадаан. Партия эге организацияында чедер коллективтир коммунистери бактаан турар, ычанган оларнын планын оонадаларын база социалисттир хуыздалегерин куусетерин, айма-ишчилерин, коммунисттир кижизилдеген дөш сагыш салыр хуыздалегер. Красноярскинин төлөвиле институтун филиалынцын партбюлу болуптур мурунда салдыгын соруудаларын багай эвс шиптирлел, республика ужуз-дуз, угуу эки шынарды төлөвиле ажалдарын кылган хуыздалект мактаан. Ыналала-даа ооксе алды коллектив бол тындыр эртен тос ааларынцын планын оонадаларын куусетерин. Ол болса автобазда, механизация эргесели, мехколхозно, № 8 орук кылдыр оонадаларына болган өскөлдө даа-ыр. Ынгыр турбузе партбюро оларнык бердиген оонадаларын куусетерин турарынцы чылдаганын илердир, бар куруларынры доху аягылаар, казлар-биле ажалды экижидер сорулга-биле коллективтир удуруткучларын, партбюлүк организакчаларынцын илеткелдерин, дындагыларын болган четтерстерин эдериниң практиктик хемчегерин албаанын шыгыш шүгүмчүлдөн.

Коллективтерде организаци

тыг чак чук, күш-ажылдыг сагылга-чурум коошкак, ажыл-шгы узер, аргалар чоруктар уламчылавышкан, Байдалындыг турду партия организмизиниз чүпү кылганыл? Бу дугайдагы партиябүр секретари өтөт илеткелгине мыттаалар. Чүге дээрге партияборонун куш-ажылдыг сагылга-чурумун быжылган талазы-биле партия болгаш чакытчы айт-шыккынарын күсүсүл дээш тодаргай ажилдарын чоруту-нааны ийден-дир. Моон сонга-гар ажылга чедикшичегерлер болурунчу узленин — бо чу-гула херекти экинжидеринче улуганга чогуур хемчеглерин хун бүр чорударын партия-бордан коммунистер негзэн.

Социалистг чарышту дээш-тиг организмизастарын, комму-нистг күш-ажыл дээш шим-тээшкини калыбтарын партия организмизиниз уугуртуу, ажыл-шгыларынчун күжү, би-лини, арга-дуржулгазын, план-ны оонаарынын долдур болу-рунчун ажыг күсүсүлгениче өмөөрүнчү дүзүлгелгил. Былдыг турбузе партиябүр өтөтүгү уе-де чарышту калызар организмиз-тай, муракчыларын шайгана-мактан оларынч дуржулга-зын нестердер талазы-биле чүпү кылганын илеткелде кир-бэзин коммунистер чөптү-бү-ле шүгүмчүлүн.

Каттыжымшыккан бже чед-ди бригада бар, оод чүген ол чедиз бригада керээзи-биле ажилдар депшилгелерг арга-же шилчэн, ол дыка эвээш, ону бугурулгелерин бугу-ле адилдарына нестердер чо-гуур хемчеглерин администра-ция, партия, профсоюзел орган-изацияларга албайн келгенине

ден чешестер уламчылап туу-
рар.
Кижилер ортууанда партия
ныиь организагист, идеолотту
политика-кижизилдиги ажи
ныш партия ТК-ныиь июни
(1983 ч.) Пленумунуң негелде
леринге четпейн турарын са
нал берген коммунистер саги
чован чуугааланнар. Кадрлар
ны шилийн, ажилга таарыш
тыр тургузар, кижизилде
ажыл каттыжышкынныиь
кайы-даа коллективинде кош
кал дээрин отчот-сонгула
лык хуралга демделгезин. Оог
уламдыга удуустун ажилдан
уиер-кйер чоруу хей болуу
артпашаан. №1 кужук чоруу
механизмизмизаттынган колон
на ажилга 141 кижини хулзэ
алаш, 153 кижини удуерген.
№2 кужук чоруу механизмиз
статтинган колонна 227 кижини
хулзэн алаш, 222 кижини
удуерген. Шак ыиь кижини
тур есе-даа коллективтеринде
Оог. Оор. Оушакш мергежилди
кадарлары белеткен алар дэи
чоруулар турар ажилге четпес
Бу чылын учылгыше 40 киж
оосорлар тургаш, чугае 20
кижия чоруткан. Болунуң өве
дилге комбинацига ажил
чынарын өөредип алыр арга
зын чедир ажыглавын турар.
Партия организацизацийн
дайкычы арга-шынизин, ком
мунистерниң авангарды ро
люн беилдер дэиш партиябю
рун ач чоруулар турар хем
чегери СКЭП Тыва обкомун
нуң IV пленумунуң шийитир
леринге дуушпейн турарын ху
ралга демделгезин. Партия ху
ралдарының эртип турарынын
деишпейл чавыс. Орта белетке
кошкан. Бүдүргүлге хамаа
рышкан айдургытлары, кол

[illegible]

1984 чылдың джүт ажаалдазынга шылга-
раан, социалистиг чарыштын мурнакчылары-
ның сәлду Сарыг-Сепке Культура бажыыныга
болуп эрткен. Тараа ажаалдазынын болгат
хову ажилдарынын сезонунун түннелдерин
аңаа үндүрүп, ажилды анализтеп, арга-дур-

Ажаалданың хөй муракчыларына хүндүлөт бижиктери, чемпионнуң ленталарын, дипломнарын болгаш өртөктөг шаңнааларын тыггыскай.

Совет Тываның 40 чымыда районун көздө ажыл-агыйын ичин ажил-ичилерн куже-ниншинкини ажаллап, күрүне-чиги чедирин турар уузг ала-зыгга даялгыш, көздө ажил-агый продуктударин буады-рин болгаш күрүнеге сала-рын көвүдеткен. СЭКП-нин XXV съездин аттыг, «Бүрүн», «Ленинчик орук», «Совет Ты-ва», «Бүрүнгаар» совхозтар күрүнеге сат садарынны тос айлар планын ажыг күүсет-кенер. Район пландан ажыг 320 тонна сүттү, 120 тонна ээтин күрүнеге дуагаан.

Оларнинг иштинде «Совет
Тыва» совхозта Н. Куудар,
Донгак, «Бурен» совхозта И.
Чепрасов, А. Тактал, С. Куя-
га, И. Коровин, «Ленинчи
орук» совхозта Н. Агалов, И.
Полезаев, «Улуг Октябрь»
совхозта Н. Коробейников,
И. Михалыченко, А. Сорокин,
«Енисей» совхозта С. Митий-
оол, «Бурунгаарла» К. Арбай-
оол, Ч. Тарачы, СЭКП-нин
XXV сессияда аттыг совхозта
В. Барылаал, А. Паздани,
«Кызыл тукта» К. Дукар олар
бар. Олар ажал, дымничи

Малдың шеш талуу камгалан алкыры 60 чалын элзек бууупен, мыйыстыгы бола болгаш шээр малдын алуу хоразары кызырылган. Малчыларнын, мал ажылынын специальистеринин, мал ажылында аар куш унер ажылдарын механизастарына улун киирип келген механизаторларнын улут-хуузуна бар. Нинтинин малын кыштан хур-чаагай ажыраарын магдалалын тургузун, районда малдын чем-суурбиле хандыртынганы 101 хуу болун турар.

ны эки шыяарлыг чорутушаан, сезон нормаларын ажы куусеткенер.

Комбайннарнын техниктыг белен чоруу, ажылынын бутурукчулуу оларнын техниктыг хандырылганын, септелгенин, кывар-чаар материалдар-биле хандырылганын, делелденен ажуу-биле хаммажын чоруудары, тартуун кыгалалы аятопарктын ажылынан баага хаммажылганы болган. Боо аймактарга окшук улутун кинирген мухажирчылдар болгон.

СЭКП-ийн XXV сургууль эг-
тыг совхозтун В. Романов
удуртхан мал чими бэлэтээр
авчлозу коллективийг керээ
ёзуур ажилдаах, бедий
кергуулуг болган. Звело
9200 муң тонна ногган масса-
ний бэлэтээр планын 16678
муң тоннага күүсеткен.

Амгы үеде районуну совхозтарынын мурунда эң чыгуула соругаларынын бирээси — келер чылдын джудугунг черин белеткээри болгаш аяжыл-агыйларын боттарынын үрезинери-биле хандыраы. Тараа культуваларынын үс-

АВМ агрегаттарнын операторларынын ортузунда социалисттик жарышка эки түнөөдө

инженерия уруп алырнын планын район куусеткен. Бар ар-галарны ажыглап, куску чер

дерия «Бурен» совхозта В. Н. Веремеёв чедия алган. Планичи ол 284 хуш күүсеткен. Ол ишкеш «Улуг Октябрь» совхозта К. С. Лифановтун удуурканы мал чеди белеткээр бригада бо чылым эки түтүндөгү ажалдады. «Советы Тыва» совхозтун механизаторлары силос болгаш сенаж белеткээр планын чедикшигининг күүсеткен.

ХВ сьездизин механизатор-машинисттеринин аялалык эй-не оуп, бо дуга бирде-ле ра-
«Тепичи ажаалданы техниктиг эйи.
ажаалдамы-
түдү — ком-
ий кезин дуз-
аалданы бо-
андарылгазы ажил-агиллар
ам-даа уламчылар. Хову
ажалларын бүрүн дооскаш,
септелге мастерскаяларын чык
селетке, техниканын куку-
кышы устелде септелгези
чогуур деялге организастаа-
ры хүнүн айтыры болур
Районун келзе ажил-аги-
лийин ажил-ишчилериниң
мурунда нарын, харысала-
лыг сурулагары күсөдериң

Районда инжигиң малыңа
чөм куларыңың тургузырга,
картофель болгаш ногаалар
ажалдазыңа райончуң ыяш
ажыл-агый, кооперативтин
аңчыр тивити ажал-агый,
орук участого, суггарылма
системазың эргелиги болгаш
эске-даа коллективтер
улуг дузаны чедирер.

мн хуудсук
ийхнийн ол
шын аням
мергезийн
ийгийн берен,
тотот ажаалд
ага-биле чо
гийн дайдары
лелгэлэйн, ме
күш-ажы

ге механазатор боттары
нын үзүн кирил, он йргн
беш чылаң доостур чыл,
1985 чылда көдө эжыл-эг
ажылдарын челишингийн чо
руларынь быжы магады
ралын тургузар дээрзин слт
тун киржижчилери илертей
лээннер.

(Бистик копр.).

Каз-Хемияң тараажылары
агаар-бойдустуң бийдалы таа-
рымча чок-даа болз тараа
культураларының, картофель-
диң болташ жогааларың ба-
дай эвес джудун естурген-

ЧУРУКТА: 1984 чылдын та-
раа ажаап алышкынның
чемпиону, «Совет Тыва» сов-
хозтун хоочун механизатору,
коммунист К. Д. КОЙГУН.

тууга хей-хити политик-
болуушум — отцтар
лагш согуларда Улуг-Хем
айаонуц чеч-чарларинд 47
индла партия организация-
ларидла организмын-би
буулар. Отчет илкелдер-
чугалажип көөрүге уец-
турар коммунистерин
лагш партия кемигунце
дладаттарын 95,5 хууу
иришке.

Бригдла партия организа-
цалар куш-ажалыч коллек-
тивтерин кол өзэ булу,
коммунистер боттарыин хуу
уагери-биле кижилерин
ш-ажалыч идеякелг ки-
иштирип, эки ажил-херек-
терин этелдикерин болу-
уа, социализм чарытын
уруку одуруларында ч
ип туулар. Коммунистер-
ип куш-ажала башкарыч
ору өзү, кижизидлге ажил-
ла, коллективтерин булу-
уа ажил-чорудалыгына
вертйди салдар күтешип,
ЭКП Т-кын феврал бол-
ш апрель (1984 ч.) Плену-
миптирлеринге
арынч 60 талазы-биле
агытуу

дээрх чимх мэдлэгийнхэн өтгөчтэй-сонгуудайг хуралдагчид анализлэн, сорулгалаарм тодоратган.

Ол хуралдагчид ССКП-ийн 271 кеемжүү болгаш кеемжүүгүе кандидат, санал берипүм өтгөчтэй-сонгуудайг хуралдагчид олуршхуунаархын 38 хуузу санал берип, хүлээн алган шийтгирлэр күүсүлдээнгүе кнтрольлаа боттангирбыршан, пэзлэгийн оналдаларын күүсүдир дээрх кадларын харымсалгэзгын бейдэр талааа-биде чамдык ажилдагчидмэдын, он бирги беш чмдмэ болгаш оон дөрүкү чмдмэын оналдаларын күүсүдириниче коммунисттериче колкүженишхын мөөнөттигсгүнн дөмгөлгээн.

«Уулз-Хая» совхозтун Хаймыркан, «Күш-ажалтун» хосотуу» совхозтун Чоудраа салбырдалыа С. О. ШаранР. Д. Суятер-оол олар секретардаа, «Найрал» совхозтун хой бригадализмаа С. С. Оучур-оол секретарлаан партиян организацаларынхын өтгөчтэй-сонгуудайг хуралдагчид

[illegible]

хотуун саанчызы О. С. Санаа
жык отчёт-сонгулдайгы дуу
ралга сааналыгы Тограла
салбырында СБФ-нн көжүрү
рин багай организастаан
дөш сохвотун административ
пкызын шүгүмчүлөт. Оон
түгселинде инектерия
хүн сабаан. «Найрал» сон
хотууг Шанчы салбырында
партия организастынын от
чөттүг хураалыга коммунист
Т. Дамыи-оол санал бергеш
хүрөздө өзүндөйин талавы
биле партия организастыны
нык кошкак жылдаанын шү
гүмчүлөт. «Найрал» сохвот
туң жыжачын кооперастызын
да партия организастынын
отчөт-сонгулдайгы хураалын
коммунист Д. Чынгыс боду
нуң саналыгы Чынгыс барзас
нарга хергелиин моон сохвот
гаар өөрөин көөрүн болгаш
Чаз Чаз-Чал суурга базза туу
дуун дүгүрделгенин дилөөр
Отчөт-сонгулдайгы хураалда
өзелинде болгулаан он ийн
надаларга хамаарыштыр олар
ын боттандырыр-биле хе
чегерли ар чоруктан.

Амгы үелө отчөт-сонгулда

лыг кампания үзінде коммунисттер шүтүмүдөлдүгү салдарын кичинедейген аңгизеп көрүп, ийгилештир болгаш оларын боттандыр: талазы-биле хемчегерин чорудар. Шүтүмүдөлдүгү салдарын боттандыры куш-ажылдың бүүдүрүкчүл бедилдерин болгаш проау пияннык бот-үезин чигесдин ири бир куралыны болур.

Районда бригада парти организацияларына секретарьларына, оларын орлакчыларына, партбюрола кескигуннерине алдар-хунуа келдиз. ажы-шчы, примы пиадыг коммунистер сонгу кан. 47 секретарыны тозу скупкан. Секретарьларыны чартымыдан хөйү хөрежжени он ажы ажилчылар, деген хреси дээди болгаш отумак эртемияг коммунистер болуп, шынар составы экжени. Олар куш-ажылчы колдктивтерге организацкы болгаш кичиздилге ажилчы коммунисттерин башкарык чоруду улам бедик көдүрүшүр куш болуп турар.

дистиг чархика эки түнцелдиг «Бүрөн» совхозта В. Н. Веремьев чедип алган. Планын ол 284 хуу күстектен. Ол ышкаш «Улуг Октябрь» совхозта К. С. Лифановтуң уудурканы мал чими белеткээр бригада бо чылым эки түнцелдиг ажилдаа. «Совет Тила» совхозтуң механизаторлары силос болгаш сенаж белеткээр планын чедикшикниң күстектен.

Районда нияттинин малынга чом куларынын тургузырынга, картофель болгаш ногаалар ажаалдазынга районнуң ыяш ажил-агыйм, кооперативтин аңымыр тивитүм ажил-агыйм, орук участого, суггарылда системазынын эргелели болгаш өске-даа коллективтер ууду дузаны чедирген.

Каа-Хемиян тарааждлары агаар-бойлустуң байдалы таа-

[illegible]

A black and white photograph showing four individuals seated around a table in what appears to be an art studio or workshop. In the background, a large, dark sculpture of several figures with their arms raised is visible against a textured wall. The people are focused on a book or document lying on the table. The scene is dimly lit, with the primary light source coming from the left, casting shadows and highlighting the textures of the clothing and the sculpture.

МОСКВА. Фашизмге удур тулчуушкунга совет улустун өлүм чөк мадырлыгы чорун Тийелениң турскаалы менчегенер. Скульпторлар, архитекторлар скульптура композицияларының амылчын хевирлерин белетизгени эгелей берген. Тийелек турскаалының комплекзинин болгаш Азачуртуд Улуг дайынының музейин тургузар талазы-биле амылдар Пеклон даанда база эгелзэн.

ЧУРУНКА: мастерскаяда бөлүк скульпторлар (солагай тарапта) оң талааычыны СССР-ниң Чурулга таран чуудлер ана димавиланы корреспондент жижигу, РСФСР-ниң улустун чурунчузу А. Цигаль, ууртучу автор Ю. Чернов, К. Коистантинев, В. Кошелев, М. Дронов.

СЭТА-ның фотохрониказы.

В. ВЕЛИКЖАНИНИН фотозв.

Эрөн иялайхын Култура
бажмичи чонун эстетиктиг, па-
триотчу, нас-волонтигт кы-
зылжылганын бөдөлүм, ба-
масын бот-тынынгар урун
тутуду улам ийай хөжүгүр
дэниг аныктыгын болгаш
дэжичи чонун бот-дөксөни
челп алмыр-бале бо чылы
вээн дэжидарын кылып
орутуу СЭКП ТК-ны июль
дөкяры (1983 ч.) апрель
(1984 ч.) Пленумиярнын
шынтыдирерин удуртууга
бөдүлүр, чон ортууна
дэ лекция, бөдөсаларын
чорудун келген. Эрткен чыл-

иң тос айларының ду-
мудада Келтірілген бақынып
айды» нинтілдідей ки-
гүннери чоңга аялы-бүр-
лекцияны номчаан. Келтіріл-
бақыныпга оон анғыл-
мазы дыштанымга кезе-
ри, митингилер, номчул-
ференциялары, аас жуу-
лары, конкурстар ұза-д-
а әртин келген. Ол ажилда

дан «Мээц мөргөжлийн бо-
гаш чоргаархыг» деп кези-
н чон ажжы сонуурган, ан-
илкейкейлаг киришке. Эрз-
суурун агткварталарыны
арзында «Күсүк бөлм»
тайыла кезээни, «Алд-
күс» деп зыш-чем даялгез-
кады эрттаргезия база солу-
болган.

А районнуц Култура б

жыйылым «Худумзурт» агартуу китебинде Владимир С. Миякин ууртутуулаздык үнүшкүннере узда-дарганга орнатыла бериле. Органнастап келген. «Чечен» тал-де, төрөз Тывам деп көчөрт программизин сичигең Лерге, хойкулдарга саячыларга баралгадыл келгенне. Кудурта бажыңдыга урулга библиотеканын жымдакчыларын эрттирген тыза полярдыгга аас журналы база көчүч башкылар-биле ужуру жымжым келээзи солун болган.

Р. ЧЫНДЫГЫР

алган, бар-ле дугаарын м
Шинээн ояагтай талалар
кылдгы өөрчлөн, оон му
нууда ону алган үш-өөрү
мунзанын, ажылаарым
үзсн-чарынды, кадагалар
нын буту чажыттары бил
аларын кылзаткан. Оон со
ол бригаданын кержүгүн
ринге КамаЗ өөрдилгез
өрттирнн, тускай шылтал
жыгш-даа кылган. Ам бри
данын чолдзачылары бар
шүптүү кылды маңдалар
шилчез, ырак-узак оруктар

догтаамдар оорун, эдиелел, ка-
дагалал талазы-биле экү дир-
тил келгенер.

Шыңал-ла машинаны карак-
тап, ажалдааны кезээде
шүттүсүннй кылып ап чо-
руур болза, оон ажилдаары
хала чо. Орукка урелишкни
болбас, аямс ботка-лаа дыш-
тыт. В. Климинни бригаданы
нын чолаачыларыга техни-
каг ажаалданы чогуур уези-
де ээртирер, рейс бурузуеи
уемерде шылатгы дыман көрүп
алыры шутт курум
мынчанган орукка урелишкни
коруулауна чо. Бригада
кежигиууннриги барык чартык
кеш «Онал-ондак чо ажал-
дааны» азызд деп хөрөк дем-
ээлини шүттү чү чадалары-
биле демделелекени, чүгдө
машина - техниказынга кам-
нымыл эвес, а орук шам-
чөкшүлүккени чуруума, бүгү
негесделелери шыл сагып чо-
руурунча хөрөчизи болуп ту-
рар. Бидыларга бригадирден
нигыла Александр Кузькин,
Николай Смирнов, Иван Коно-
горов, Тихон Путинцев олар
хамдарыгы.

ча ийекейлиги
чуң ажалда,
лептит чоруу
тиг күш-ажыл
деп бедик атта-
алын бригада
каш чал улаан
дала келген. О
догтаамдал бел-
лаг, эки ажал
эвес херек: чү
нин хемээли
угадалы, плаи-
немежи, чоң
тегдө күштелел
чангамш улу
тин кежигуун
догтаамдал бел-
1-ги, 2-ги кта-
лары деп атта-
ла.

Владимир
мин-биле а
транспорууң
ажылакчызы
ты, шынылга
нин соонда б
ражыр аргалы
Оон мурунда
дунун дугайы
чүве чугаалда
бригаданын,
нин ажал-ин

Олар Бот-Ботгарындын аразын-
да беким күш-жымжыл мар-
гылдашты. Олардың чарыжы
рейске-лаа, гаражка совет-
тинин, белеткинин турда-лаа
деткинче, дуузалжылга бо-
илерин турар.

Совет Тывинин 40 чы-
лынга уткуштур чарыж-
ка бригада база муракчы
бооп, планинг даалганын 115
хуу күстекен. Бригада ам
чылдын планын күстедиринге
кошсуушала. Ону автотра-
спортуларын профессионал
байыркалынын бүдүтүзүш
демдеглери өөрүчүлдүр —
деп, Валентина Николае-
вичине.

Бригадиринч болууга бо ба-
гыралды илин дакыр өөрүтүш-
— Мекке балды атты тывис-
каны кейүү кылырын, улам
шудуругу, харысгалгалы
ажылдарын хүлээдириш ту-
рур. Ол дээрге мези хууду
ажы-ханыянамы эвес, а ийити
бригадын ажал-жыяжы
үчеш болур деп санаар мен
Беш чылдын планын басты
бригада стахановчу шимчээш.

Владимир Васильевич Климин Кызылдын № 2 чык АТБ-инде ам 14 чы ажалдап турар. Бо чыларын кинтеме оон чыке километрия эрткине, калдыг чыктыктына сарте-келия сапат тывары белен свес, чымалжыкок ол АТБ-де, хоорайда база бир муракчы. суралгы киж и апаран деп чүвени оон ажалдан турары коллективниге баргам, дораз билги антар би. Баштайгы чылачыпал кирген чылачыларын-дан эгелен ажилында бедек харысчалгалы. кызыкмаккай чылачыны чоорту бригадирге дептишкен. Соң бригадалы ам ийди чык чыктыкты сарте-келия чылачыларын бирозы. Бригадалыг күш-жымчыл бедек көртүзүлгө, хей-инти-

Владимир шуудургу, ар-эвэс кижэ — ан хойну чунуулаагыз, АТБ-изынаахыг сэдэрхэвэл далаалам. — Оон бэлэз ол боор-эвэс кижэ билэр, бэрэ боол шылаар хок ол бриуула ол ажыг тогтуу-томаагар чылаалар калыг бергэни уйуу-чынга берягэн, далаачылар түе.

Ш Ы Н

Тыяа литературанын болгаш уран чүүлүн Москвага хүнери бистин республиканын амыдыралына кайгамчыктыг улуз болушуну болган. Литераторларын Төп бажымчыга байырлыг хуралга филология эртеринин кандидаты, критик М. А. Хазахан илетке кылган. Оң соонда тыяа литературанын кайгамчык хөгжүлгөсүн болгаш чедикчиликтерин демдегелген. Н. Доризо, А. Алексин, М. Голденко болгаш өскөлөр-даа ат-сураа билингир чогаалчылар тыяа чогаалчыларын алынга хөй-хөй чымыг сөстөрүн чугаалааннар. Чогаалчыларын ужуражышкыны кайгамчык байыркы байдалга эрткин.

ЧУРУКТАРДА: мурунку одуруга чогаалчылар А. Алексин, С. Данилов ужуражышкыны үзүндө; «Саянның» артистери сценаже үнеринге белеткенип туралар.

Ю. КОСАРЬКОВТУҢ ФОТОЛАРЫ.

НАЙЫРАЛДЫН АЧЫЗЫНДА

Найысыздык Москва соет кийи бүрүзүн эртим болгаш чок. Мен моюн мурнуула-даа Москвага ажалым айны-биле каш улаа чорамас, ыччала-даа, ынак Москвага кырып, магадан хаммас мен. Бо улаада чорувусу олзайг харымсалгалыг турган. Тыяа литературанын болгаш уран чүүлүн Москвага хүнери эртеринге кырып, биле республиканын хөгжүшүн театрынын коллектив чоравымыс ол. Москва чурт-тактарынын, найысыздык көрүктүлүгүн мурунгу Тыяанын уран чүүлүн төлө-лөп, көргүзүп ойнаары — бистерге, чүпү-даа мурункуда шылгалда, харымсалгалыг даалга деп билип турадуусу. Бичангаш кийи бүрүзү шүгүлдүп, белеткенип, уруг сагыш-сеткили мунар салып, дүрүп-даа турадуусу. База бир талазында — ол дээрге, төрүн Тыяанын төлөзүлөрү хоочун-даа, анык-даа артисттерге улуз өөрүшкү, ат-алдар-дып деп көрү бис.

Москванын Ермолова аттыг театры көрүктүлүгү долдуу одуруктун. В. Кик-оолду «Хайраан болуш» москвалык-ларга бараалдаган, ойнаар аас-кежиктиг болганымыс ол. Шин-даа эгелен, Шинини үдөгүзүндө ук театрыны улуз оркестри-биле бистин симфония оркестринде кады ойнап турган, онза-ла чорду. Залда көрүктүлүгү эгеленген тура-ла шинини кончүт эки хүдүн, адыш чаксаалчыны-биле артисттери катан-катан чалап турган. Чонун чыгып хүдүн көрүшкүчү — бистерге эй-өө өөрүшкүлүг үнөлөт, шанаал ол-ла болгай. Билдиг чыгып хүдүн алышкында бүрүткен бистер эй-агт кирип, ойнап турадуусу.

Ук шинде казар, олтуу Хам-оолду ролон ойнап турар мен. Ол ролду 600 ажыг катан ойнадым. Ыччала-даа найысыздык театрынын сценалында, москвалык театрынын мурункуда ынак ролжуну ойнаары — улуз харымсалга деп база катан чугаалай. Аңаа дээр анык чыдарым сагындырп турау. Ол ролду көрүктүлүгү соңуургал-биле хүдүн алганы менээ кончүт өөрүшкү болду.

Революсчу алдарыг төгүзү-биле бүтү чуртка сурагым амгы үдө коммунисттик күш-ажылдын бүдүрүлгөсүн «Москва» — Сортировочная локомотив депозунга ажалымчылар кийи ажалдап турары чекке коңерт көргүстүсү. «Хайраан ботан» үзүндү аңаа база ажалымчыларга ойнап көргүстүсү. Бистин шүптү көргүстүлүгүн олар соңуургал, чымы-биле хүдүн ап турдулар.

Каяа-даа ойнап туруваа москвалык бисти чымы-биле уткуп, оюнуушту үнөлөп, соңуургал турганын чугаалай менээ кончүт өөрүшкүлүг. Партия, совет органдары.

Организацияларын, хамаатыларын кичээнгейинге

Сөөлү чылдарда бистин республиканын арга-арыгы болгаш суг хөөлбектерлер черлеринин ан-мечин болгаш бажы-байланын катгалып эстүрер сурулга-биле дүзүшгү хемчеглерини ап чорудуп келген.

Тыяа АССР-нин Министрлер Чогулунун бажы-лай октябрь 29-тагы ай-тышкынын бугаар Ажым-

нарын харымсалгалыг ажалчылары, чуртун ат-сураглыг артисттери, чогаалчылары, чурукчулары, культураның болгаш уран чүүлүн харымсалгалыг ажалчылары кон-пертериникин көзү, бастарын-биле ужуражып, чугаалай турду.

Тыяанын чекетилин сайм-раан культураның таанышты-рып, уран чүүлүн найысыздык көрүктүлүгүн бараалда-дыр аас-кежиктиг болганымыс тыяа катан чугаалавас аргам чок.

Бо бүтү Коммунисттик партиянын, Совет чазактыг ала-сатыш салымчылыктын ачы-зында чедип алынганы болгай. Улуз соет удушту хөй нап-оонадып, найыралдыг өбүдө, эинге Тыяанын чонунун ама-дыралы аас-кежиктиг, чекетилин-чиныктын оруу-биле 40 чыл дүргүндө хөгжүп келген. Районнар төптөрлөп, суурларда культура бажыны-ры, библиотекалар, школар. Районнарын бот-тыныгыр артисттери тыяа чонун ыры-ларын, тааныларын, хөмөй-сигини Москванын чонунга бараалдаган, көргүзүп турар апарганы олду. Билдиг улуз аас-кежиктиг биске Ленинни национал политика хайыралыг.

Тыяанын культура ажал-дакчыларыдан, артисттерден Москванын, Ленинград-тын дээди өөрлөдө черлерин доосканнар хөй, оларны сура-лыг специалистер, педагогтар өөрлөп турар болгаш ам-даа мында өөрлөп турар аныкта-рымыс ээлиш эвес.

1955 чылда Ленинград-тын театр институтун доозуп турган, диплом ажалымга Ос-тровскийни «Көпөс-даа чок турган, херестеп баяла» деп шикинде Крутицкийни, Горькийни «Мещанин» деп шикинде Сковородини ролдарын ойнаган, бажы-чылдарын өөрлөп ама че-лер уттууларбис. Ол ролдарын хөгжүшүн театрынын болгаш районнарын клуб-тарын сценаларыга чек кат-тап ойнавасы дээр.

Бурят чогаалчы Цэрэн Ша-жинини шикинде кол мады-ры кылдат салдыктын К. Ку-дазын «Долунын хулга-зынында» колхоз даргасы Даш-оолду ролдарын ма-дарааларын ову-хенерле-рин ажалдып, көрүктүлүгү чедирини ораалдаган ойнаан мен. Сагыш-сеткилге артып калыр ынак ролдарымын ээлиш эвеси ойнаан мен.

Бичангаш Коммунисттик партияныс, Төрүн чурт дээр чор-гааралым хайныгып кээр. Бу-гу-ле бар кужумуң, билим-ни чонумга бараалдаган, ча-чаа солун ролдарын ойнак-саар-дып мен. Бо сезонда бис-тин театр К. Кудажыны «Кызыл үр» деп шикини көр-гүзүргө белеткен турар. Ын-да Калчан-Чоунуң ролон ойна-арыга белеткенни тчо мен.

А. ТАВАКАЯ.

Тыяа АССР-нин улустун артын.

Бот-боттарындан салгашпышаан

Ажылы чоннарын культу-ра хандырылганы экижидер талазы-биле улуз ажалынын чер болганда чорудуп турар. Культура албан черлерини ажалын чонун дымшангалы-ын эки организастаар, хос-туп үс-шагы чөп ажалды-рыныч угаалдыр дээр хем-чеглерин бистик партияныс ап чорудуп турар. Клуб, библи-отека албан черлери боттары-ны ажалын бүдүрүлгө-биле холбаштырып, кижилерин бүдүрүп турар ажал-херек-тер-биле чок, аңаа хулаалар кылдыр чорудуп турарычче кичээнгей сөөлү үдө ула-гал.

Көдээниң ажал-ишчилери-нин культура хандырылганын организастаар херекке Тес-Хемияң культура албан чер-лери үлүг-хуузу кириштирип турар. Районуну Культура бажыны уругларын музыка школары-биле кады «Сам-галдай суурга массалыг хем-чеглерин организастап чорудуп турар. Суурга оюн-концерттер, көрүдөлөрүн организастап келген. Бот-тыныгыр уран чүүлде чонун «Мобилизаста-дара тулар ажалды эки ор-ганизастаан. Тыяаның юбилейинге турааскаткан респу-бликаның турааскаткан рес-пуб-лика фестивалыга тес-хем-чег чедикчиликте киришкен оюн бажылымы болуп, Та-нычыларын тааныларын, ни-ти-рини күчүлдерини мак-татканы билдир бис Харин «Хээлер» деп таанымын кү-сөдөйгөдүр Таша литератур-ның болгаш уран чүүлүн Москвага хүнеринге кирип, конпертерге ойнааш келген болгай. Ам күзөл хүд дээр-ге доктаатканын эки чангы-ларны ара соксадып катчып, улам сайыралдыр, байлакты-

дары чугула. Ону чедип алы-рынн баазасы, чаа күштер-даа четир деп чугаалап бо-лур.

Районуну Культура бажыны-ның «Каллак-Хамар» агит-культбргадазы районда ма-зуннарга, сөөлүгү ажалдар үзүндө хову-шадерге күз-чиг аалчы болу берген. Ыла-гыя кышкы үдө малчы бри-гадаларга аалал чедө бер-гилээр Чоокку үдө ук агит-культбргада тургузуп алган чаа программазы-биле район иштинге ойнап эгелээр деп турарын Культура бажыны-ны директору Баазан-оол Тама-ра чугаалап турар. Тыяаның юбилейинге турааскаткан спе-циалык хөгжүмүңү көргү-зүп тургускан. Оң сөзүн Өвөт Чинимт, музыкалы-н бот-тыныгыр композитор, Ты-ва АССР-нин алдарлыг арти-ст Кан-оол Баазан-оол би-жээ.

Төрүн чериниң хөгжүлгөсүн, чаа амыралдын өөрүшкүзү, күш-ажылды кижилерини ажал-херектерин, районуну ат-сураглыг мураакчыларын мактап, алдаржыткан. Бо көр-гүзүл-биле каллак-хамаржыл-чон мурунга ойнап үнеринге белеткенип туралар.

Бригада тургустунгандан бээр чээрби чыл чедип турар-Бригада үндөйгөттинин турла аңаа Сергеев Омардар, Дүңчүр Бригада, Кан-оол Баазан-оол, Демек Галыш, Симинт Алды-оол Ширин Мария дээр өс-кө-дө культура ажалдакчы-лармы база бот-тыныгыр ар-ти-сттер хөгжүп турган. Долуй Евгений, Юлей Делег, Елена Долудай, Дамгыт Алды-кыс, Кан-оол Баазан-оол, Баазан-оол Тамара дээр өскөлөр-даа

ам мында кырып турар. Агитбригада болуңуң көр-гүзүлгөдөр чылдың дөрт үзүндө сөөлүгү ажалдар ай-ны-биле тургузуп ап турар. Харин Совет Тыяанын юби-лейин тааныштыр чаа сценарий ажалдап кылганы ол. Ам бо хүнерде районуну Культура бажынында кежэ-лери база организастап эге-лээ. Улуз Октябрьга тура-аскаткан байрала кезжээниге Культура бажынының бот-ты-ныгыр артистери ойнаар.

Бот-тыныгыр уран чүүлге киришкен агитбригадада эгелдөөнүн бир чамдыктары ам культура талазы-биле эр-тем-билигин чедип алган, ол-ла шугууда чедикчиликке ажалдап туралар. Бот-ты-ныгыр уран чүүлде культу-ра ажалдакчы болуп салым-чол ужуштаган үчүп турарыч кым мактавас боор Долгач Орланмын тааны бөлүмү-нүн кырыкчылары (бичи уруглар-даа, улуг-даа улус) хөй чылдар мурунда-ла чо мурунуга оюн көргүзүп эгелдөөн, Самгалдайжыларын тааны бөлүмүнеринге кириш-кен чорутуу улам илдекейип, фестивал, көрүдөлөргө ки-риш эгелдөөн. Ам көрүп-дөө даа, Оларын тааны улу-дукчуз Долгач Орланмын Ты-ва АССР-нин культураның алдарлыг ажалдакчымы деп атка төлөткөн болган. Кызы-мак күтүлү, чогаалдык эне-риг келдизинде барып эки тү-нелге чедир дээринге чиг-илээр.

Самгалдайжыны Культура бажынынын ажалдакчымы Евгений Долуй 1970 чылда аңаа музыка школасын доос-кан. Ол-ла школын доозук-чуз Сергей Дамчан ам Эр-зинде ажалдап турар. Олар—

баштайгыларын салгашкы-лары, Бот-тыныгыр уран чүүл-биле боттарынын ажал-херек-терин шак ычар холбашты-рып чорудуп кайла-даа хөй.

Бот-тыныгыр композитор, Тыяа АССР-нин алдарлыг арти-сти Кан-оол Баазан-оол чон ортуңуңа уран чүүлү пропа-гандалап, бот-тыныгыр уран чүүлү сайыралдыкка үлү-хузу кириштирип чорутуу эки, Ол ам Самгалдай орту-мак школасында ыом бажы-нылар турар. «Каллак-Хамар» агитбригада болгаш Культура бажынынын уран чүүл бөлү-мүнерин ажалыга ол дө-мөй-лө кирип артар. Бо ө-бүзүңгү ишти барып шүптү аңаа ханы соңуургалды. Тес-Хемияң бот-тыныгыр арти-сттерини оюн-концерттеринге Тама-ра Баазан-оол-даа хөй чылдарда кирип келген. Улу-дукчуз Екатерина Улан-Удунуң культура институтунда, база бир кызы Алена музыка шко-ласын дооскан, ам уран чүүл үчүлүшөөнө өөрлөп турар.

Бөлүмүр ажалын доктаа-мал болгаш толдартып ула-нышкынын организастаар-га, аңаа соңуургал-даа улуг, кижилер күзөлдүн-биле келер. Бөлүмүр удуштуураан база хөй чүүл хамаржыр. Уду-дукчуз чогаалдык ажалы, күтүлү эки түнелге чедир кээр. Самгалдайжыны Культу-ра бажынынын уругларын «Хээлер» деп таанымын чокта-болуп эртем Тыяанын лите-ратура, уран чүүл хүнеринде найысыздык Москванын кон-пер-теринде көрүктүлүгү чы-мын-биле хүдүзүп ап турган. Ол кымы-даа өөрүшкүлү бо-лур чуртажык. Эки херекти моюн соңгар-даа улумчыла-ры чугула.

Б. ДИРЧИН.

УРУГЛАРГА ЧОГААЛДАР

Сөөлү чылдарда чырыкче үнелген «Улуг-Хем» чечен но-гаал алымангынын номере-ринде уругларга калдыг чо-гаалдар парлаттынганы дээрини соңуургал көрөлини.

1982 чылда үнелген, орус дыл-да парлаттынганы № 19 «Улуг-Хем» чечен чогаал алыман-гында Монгуш Эрзептин «Одугеңде чыгай» деп бичи тоолуун Вячеслав Бузикаев «Волшебный Одугең» деп ат-биле орус дылче олурулар. Ол чогаал бичи орус уру-гларга чуртажык солун, Тожу-да, Тере-Хемде чуртавайн турар уруглар иви малды эки билбес болур. Ук чогаалды номчатап уруглар ол дугайын билип алылар. Ол-ла алыман-пахта Владимир Нестерко-нуң «Сказание о Танну-Ола» деп чогаалы база парлаттын-ган. Ол чогаалды тыяа деме-база олурулар каар болза чедө артык эвес.

№ 49 «Улуг-Хем» чечен но-гаал алымангында «Сылдыс-чыгаш» булуңу кириген. Ын-да Кемп-оол Эзер-оолду «Топ-топ», «Хампаараз» — ой-нааразм, «Кызыл-катан чо-ру бис», «Чидиг хирээ» деп шүдүктү чыгарып, чаваш кылдыр бижиттинген. А «Чо-лаачи мен» деп шүдүктү үлүгүзү хөтөк.

Хову-шаду чымыр, Холум дыңыг долгаар, Хажымда ыял-лаш Карадайып эртер—деп олу-рулар бар. Оларнын бижит-тинген арай калды. Оң ай-гыда Куулар Сүтүг-оолду «Урукчу» деп дүрүн чугаа-зын кинген. Уругларын чугаа-домап сайыралдырга ол ду-дугалыг.

№ 53 «Улуг-Хем» чечен но-гаал алымангында «Сылдыс-чыгаш» чогаалы Олег Су-вакиттин «Ачаным чечен» деп шүдүк кирген. Ол улуг хемчээлдиг. Оң бижиттинген-ни уран-чечен, уругларга кел-жээлинич утказы эки. Эскер-терин чериниң дугайында өөрүшкүлүг болаалар, чараш дөңшөк нурумдал-биле ол эгелээ. Ол одуруглар мын-дан:

Төрүтүңгөн, өскөн чараш чери кончүт,

Төрүп катган алам ышкы уттууларбис.

Кара чантан ааткымынга чайгатырган

Кавайын дег эрчим этти тыппас-ла мен.

Анык шүлүктү Александр Шооюнун «Сонугурапай» деп шүдүк уругларга кижизилде-гелгел. Ол-ла авторунуң «Чүд-дээр иңги» деп шүдүк база бар. Шүдүктүн бижиттинген солун, каттырынчыл. Чүгө сөөлү одуруга улуг кижизилдегелгел чугаалап турган ышкы апарган:

Аяк-сава, «ш-ш-ш» дээр, Ажылы хөй алам сенээ, Ол-даа болза дүзүм ыяла! Ону өөрүм чүз дээр иңги?

Оң бирги беш чылдын аалгачылар долдуу бол-гаш ажыг күсүткен дээр Бүгү-эвилдиз болгаш республиканың социалисттик чарыжынын тилекчилерин — ажалымчылар болгаш албан-хаакчыларын шап-нарынга акша шай-наларын оңу-рун-га даразында барааннар-ны турааскаткан белекте кылдыр тыпсырын СЭКП ТК-нын, ССРЭ-нин Минис-трлер Чогулунун, БИСПС-тин болгаш ВЛКСМ ТК-нын 1981 чыл-

Ондар Охемчиктин «Честек-катан, чөлөш сүрү» деп шүдүкү көрүп көрөлинер.

Агаары эмзиг, Арыг кирип, Четтинчикеш, чөлөш сүрү, Честек-катан чоругаалар бис.

«Агаары эмзиг» деп чугаа-лаарга калдыгы? Арыг ишти-нин агаары калдыг чытты-гыл?

№ 54 «Улуг-Хемде» Олег Сувакиттин «Самолеттар» деп шүдүктө саазын арттыр-бас самолёт кылдыр Сава деп оолдуг дугайында бижээ. Ук шүдүктө саазыны камнаар херек деп болза кирген. Ол уругларын камыг болур чур-каа кижизилдеринче уланган шүдүк.

Сава Таспайын «Дөңгүр-Чуу» деп шүдүк халык чалгачы бижиттинген. Ын-да мынагы одурулар бар: Эзелде чараш өлүг, Эр-лагыр коңжаларыг, Иңг, сооктан кенгүс тоовас Иңгеп кыштар ыдыг түд болуру.

Бавуужал Ондарын «Чик-чылер» деп шүдүк база уран-чечен, тышкыч арга-биле бижиттинген. Шүдүк-ла курттар солун, каттырынчыл. Чүгө сөөлү одуруга улуг кижизилдегелгел чугаалап турган ышкы апарган:

Аяк-сава, «ш-ш-ш» дээр, Ажылы хөй алам сенээ, Ол-даа болза дүзүм ыяла! Ону өөрүм чүз дээр иңги?

каттырынчыл, баштак шүдүк.

№ 55 «Улуг-Хем» еске үл-дүрүлгөсү көргө уругларга бижээ чогаалдар-биле бай-лак. Ын-да Олег Сувакиттин, Чооду Кара-Күсенин, Комбу Бижектин чогаалдары кирген.

№ 56 «Улуг-Хемде» дүржү-галыг чогаалчылар Леонид Чамба, Кызыл-Эник Кула-зы, Монгуш Кенин-Лопсан оларын солун чогаалдары парлаттынганы.

«Улуг-Хем» чечен чогаал алымангында уруглар чогаал-дарын калчар кырылдып турары деп айтырып көрүп тура, ол талазы-биле калдыг түнелди үлүгүр болуру? Коммунисттик партия болгаш Совет казак өзүл орус сал-галды кижизилдөөнүн дугайында ала салым салым-чыны салып, уругларга эң чык чогаалдарын парлап үнү-дөрүнө бүгү-ле таарымчалыг байдалдарын тургузуп турар. Оң кесек херечиниң «Улуг-Хем» чечен чогаал алыман-гының номер бүрүндө көрүп болур бис. Ын-да тускай «Сылдысчыгаш» булуңу организастап тургускан. Ол кышкы бистин хоочун, дүржүлгө-биле анык, чаа эгелдө чоруду-лаа чогаалчыларымыс уруглар кижизилдөөнүн айтырын чугула кылдыр көрүп, сагыш салым турары ил-деп.

Х. ОНДАН-ОЛ.

ЭПВ

БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

8.00 — «Ур. 8.40 — Эртен-ги гимнастика. 8.55 — «Крас-ные колокола». Уран-чечен телефильмин. 6-ты сериясы. 9.55 — «Будильник». 10.25 — «Совет Эмелдизге барал боор тур мен». 11.25 — Ленинни комсомолдун 1984 чылда эртем болгаш техника талазы-биле шанаалыг лауреаттары. 12.10 — «Эртенги пошта». 12.40 — К и н о ж у р и в а. 12.55 — Көдээниң шагы. 13.55 — «Музыка киоску». 14.25 — Чогаалчы болгаш амыралы. 15.15 — Чаа док. филм. 15.35 — Уругларга кыска хемчээ-лит уран-чечен телефильмдер. 16.30 — «Ан-чорукчулар клу-бу». 17.30 — Концерт. 18.10 — «Делегей панорамазы». 18.55 — Мультифильмдер. 19.30 — Кон-церт. 20.00 — «Красные коло-кола». Уран-чечен телефиль-мин 7-ти сериясы. 21.00 — «Ур. 21.35 — Искы-Куль» — изгит хал. 21.55 — Бүгүдөгү музы-ка. 23.05 — Телемелздер. 23.10 — 23.25 — Шыдырага делегей чемпиндам.

ИПИГИ ПРОГРАММА

8.00 — «Эртенги гимнастика. 8.20 — Эртен-тайыбырлыг филмдер. 9.00 — Орус чугаа. 9.30 — Красноярскини теле-тувалык программасы. 10.20 — Концерт. 11.10 — «Толдуг аалгачылар». 12.00 — «Дилгит амыталар амыралы». 13.00 — Концерт. 13.30 — Бистин корреспонденттеринин чуга-алары. 14.00 — Телеклуб «Москвичка». 15.25 — «Музе-иниң портрети». 15.50 — «Музы-калыг дымчылары. 16.55 — «Трудные этажи». Уран-чечен телефильмин 4-ку сериясы. 18.00 — Концерт. 18.50 — ССРЭ-нин улустун артыз И. Смоктуновский А. С. Пуш-кинниң шүдүктөрүн номчуур. 19.45 — В. Ковтуя ойнаар (аккордеон). 20.00 — «Тамчы-тыг удунар, чаштар». 20.15 — «Эртем болгаш техника». 20.30 — Бүгүдөгү стадион. 21.00 — «Ур. 21.35 — 22.55 — «Третья скрипка». Уран-чечен чаа теле-фильм.

НОЯБРЬ 5

8.00 — «Ур. 8.40 — Эртен-ги гимнастика. 8.55 — Футбол талазы-биле маргалаалар та-йылбыры. 9.25 — «Красные колокола» («Кызыл конгалар»). Чедя сериялыг уран-чечен телефильм. 7-ти серия. 10.25 — РСФСР-нин улустун артыз Ю. Казанов ойнаар (баян). 10.45 — «Адым улазым база шөлдү бээр». Документалдыг телефильм. 11.10 — «Чогул-гача аалал чедө берген». Мультифильмдер: «Лабринт». «Персей». 12.00 — Маяковский дугайында шүдүлдер. 13.00 — 13.05 — Сөөлү мөлзөп. Часар сөөүлдө. 14.15 — Сөөлү мөлзөп. 14.35 — «Сөз-чү чылдарын коммунисттер. Документалдыг фильмер:

Редакторунуң ораалкымы А. С. ДЕМБЕРЕЛЬ.

НОЯБРЬ 4-ТЕ

«НАЙЫРАЛ» «Умекюйг молат» (2 сериялыг) 9.30, 12.10, 15.00, 17.40, 20.20 шактарда.

«ПИОНЕР» «Киноборник № 131 (новый) 9.10, «Новые приключения неуголемых» 10.30, 13.50, «Непономимый» 12.10, 15.30, 17.10, «Прощаль-ная песня любви» 18.50, 20.40 шактарда.

«ВОСТОК» «Арабелла» — дочь пирата» 10.00, «Счастье Женька» 11.40, 13.30, 15.10, 17.00, 19.00 (узаткан) шактарда.

«КАА-ХЕМ» «Паруса мо-его детства» 11.00, «Созданы друг для друга» (2 сериялыг) шактарда.

Машина садып алыкчыларынга

«Нива» маркалыг 10 муң 300 рубль өртөнтг автомашыны Кызылдын улустур барааннар садыныч садып килди-зинге келгирин чалап ту-рар.

Адреси: Кызыл хоорай, Октябрьская кудумчу, ба-мын № 29, эртенгичи 9 шактан нежээкиниң 18 шакка чедир.

12.30, 15.10, 17.50, 20.20 шактарда.

«НИСЕЙ» «Семеро солда-тиков» 14.00, «Тень воина» (2 сериялыг) 15.30, 18.10 шактарда.

«НАЙЫРАЛ» «Если мо-жесть, прости...» 9.30, 11.20, 13.10, 15.00, 16.50, 18.40, 20.30 (узаткан) шактарда.

«ПИОНЕР» «Новые при-ключения неуголемых»